

UCHWAŁA NR LV/336/2023
RADY POWIATU TORUŃSKIEGO
z dnia 30 listopada 2023 r.

w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Profilaktycznego w Zakresie Promowania i Wdrażania Prawidłowych Metod Wychowawczych w Stosunku do Dzieci Zagrożonych Przemocą Domową w Powiecie Toruńskim na lata 2023-2030”

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3, art. 12 pkt 4, ustawy 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1526 ze zm.¹⁾) oraz art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 1249 ze zm.²⁾), uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Powiatowy Program Profilaktyczny w Zakresie Promowania i Wdrażania Prawidłowych Metod Wychowawczych w Stosunku do Dzieci Zagrożonych Przemocą Domową w Powiecie Toruńskim na lata 2023-2030”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Toruńskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Powiatu Toruńskiego

Paweł Polikowski

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2023, poz.572

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2023 r., poz. 289 i poz. 535

Załącznik do uchwały Nr LV/336/2023
RADY POWIATU TORUŃSKIEGO
z dnia 30 listopada 2023 r.

POWIATOWY PROGRAM PROFILAKTYCZNY W ZAKRESIE PROMOWANIA
I WDRAŻANIA PRAWIDŁOWYCH METOD WYCHOWAWCZYCH W STOSUNKU
DO DZIECI ZAGROŻONYCH PRZEMOCĄ DOMOWĄ W POWIECIE TORUŃSKIM
NA LATA 2023-2030

Październik 2023r.

1. PROFILAKTYKA JAKO KONIECZNY ELEMENT SKUTECZNEGO SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

Istotnym elementem każdego lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej jest profilaktyka. W treści ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej element ten został uwypuklony przez ustawodawcę, który nakłada na powiat obowiązek opracowania i realizacji programów służących działaniom profilaktycznym mających na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą domową. W założeniu, priorytetowym celem programu jest wdrożenie działań na płaszczyźnie profilaktycznej, które będą prowadziły do zwiększenia zakresu wiedzy Mieszkańców powiatu, na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz sposobów skutecznej walki z nim. W sposób szczególnie oddziaływania w ramach programu są skierowane do dzieci oraz ich rodziców.

Koniecznym jego elementem pozostaje kontynuacja współpracy instytucji, realizujących działania w zakresie edukacji oraz opieki nad dziećmi oraz poszukiwanie i podejmowanie współpracy podmiotów już istniejących z nowopowstającymi organizacjami, statutowo realizującymi zadania nakierowane na wsparcie dzieci, młodzieży, rodziny.

Współcześnie profilaktyka rozumiana jest jako ogół działań, prowadzących do zmniejszenia prawdopodobieństwa wystąpienia niepożądanych zachowań. W kontekście opracowanego programu zakres tychże zachowań obejmuje stosowanie przemocy w środowisku domowym. Najskuteczniejszą formą wdrożenia działań o charakterze profilaktycznym jest ich realizacja z uwzględnieniem zasady interdyscyplinarności /współpracy. Działania profilaktyczne należy realizować na trzech poziomach: profilaktyki pierwszorzędowej - skierowanej do grup niskiego ryzyka. Działaniami obejmuje się szerokie, niezdiagnozowane grupy odbiorców, profilaktyki drugorzędowej - adresowanej do grup zwiększonego ryzyka. Celem działań jest ograniczenie głębokości i czasu trwania dysfunkcji, umożliwienie wycofania się z zachowań generujących ryzyko oraz trzeciorzędowej dotyczącej grup wysokiego ryzyka, która ma na celu przeciwdziałanie pogłębianiu się procesu.

Z uwagi na delegację ustawową, wskazującą na zadania powiatu w kontekście *działań profilaktycznych mających na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową*, planowanymi działaniami pozostają te kwalifikowane do drugorzędowych i trzeciorzędowych – to jest kierowane już bezpośrednio do grup mających do czynienia ze pojęciem przemocy w rodzinie, czy wręcz bezpośrednim jego

wpływem na funkcjonowanie rodziny.

2. AKTY PRAWNE ISTOTNEGO ZNACZENIA W KONTEKŚCIE PROFILAKTYKI W OBSZARU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. 1997 nr 78 poz. 483 ze zm.).
Zgodnie z art. 72 Konstytucji Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka, a każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej ustawy z dnia 29 lipca 2005r r. o przeciwdziałaniu pomocy społecznej. (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 1241 ze zm.)
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej - t.j. z dnia 26 lipca 2023 r. (Dz.U. z 2023 r., poz. 1426 ze zm.);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej - t.j. z dnia 12 maja 2023 r. (Dz.U. z 2023 r., poz. 901 ze zm);
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy - t.j. z dnia 10 sierpnia 2020 r. (Dz.U. z 2020 r., poz. 1359 ze zm.)
- Ustawa z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka - t.j. z dnia 14 lutego 2023 r. (Dz.U. z 2023 r., poz. 292);
- Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U.1991 nr.120 poz. 526)

3. PODSTWA OPRACOWANIA / REALIZACJI PROGRAMU

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 3 pkt. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 1249 ze zm.) *do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową.*

4. CEL GŁÓWNY / CELE SZCZEGÓŁOWE

Z uwagi na wskazaną delegację ustawową sformułowany pozostaje **cel główny**:

Realizacja na terenie powiatu toruńskiego działań o charakterze profilaktycznym, promujących wśród dzieci oraz ich rodziców/opiekunów: prawidłowe metody wychowawcze oraz wiedzę na temat zjawiska przemocy w rodzinie i możliwych formach specjalistycznego wsparcia w tym zakresie.

oraz **cele szczegółowe**, których realizacja stanowić będzie o wypełnieniu celu głównego

- a. propagowanie prawidłowych metod wychowawczych i postaw rodzicielskich poprzez budowanie świadomości na temat negatywnych skutków wynikających ze stosowania przemocy wobec dzieci;**
- b. rozpowszechnianie wśród mieszkańców powiatu informacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz dostępnych formach wsparcia w tym zakresie;**
- c. wspomaganie rodzin z problemami opiekuńczo - wychowawczymi w prawidłowym pełnieniu ról społecznych;**
- d. pomoc specjalistyczna w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą.**

4. REALIZACJA

Inicjatorem oraz koordynatorem działań w ramach programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu oraz działający w jego strukturze Ośrodek Interwencji Kryzysowej (OIK). Z kolei realizacja określonych zadań odbywać się będzie (na zasadzie współpracy) z jednostkami działającymi na terenie powiatu, takimi jak; Komenda Miejska Policji w Toruniu (dzielnicowi), gminne i miejskie ośrodki pomocy społecznej i zespoły interdyscyplinarne, poradnia psychologiczno – pedagogiczna, placówka opiekuńczo-wychowawcza („Nasz Dom”) oraz placówki oświaty. Wymienione podmioty w ramach posiadanych kompetencji i uprawnień poprzez prowadzoną działalność realizować będą założenia przedmiotowego programu, udzielając pomocy i wsparcia osobom, rodzinom dotkniętym między innymi dysfunkcjami z powodu zjawiska przemocy domowej.

6. HARMONOGRAM REALIZACJI CELÓW SZCZEGÓŁOWYCH / DZIAŁAŃ

Lp.	Cel szczegółowy	Realizator	Działanie	Narzędzia	Okres realizacji
1.	Propagowanie prawidłowych metod wychowawczych i postaw rodzicielskich poprzez budowanie świadomości na temat negatywnych skutków wynikających ze stosowania przemocy wobec dzieci;	• powiatowe centrum pomocy rodzinie • placówki oświaty • ośrodki pomocy społecznej • komenda miejska policji • poradnia psychologiczno-pedagogiczna • placówka opiekuńczo-wychowawcza • zespoły interdyscyplinarne	prorowadzenie działań o charakterze profilaktycznym i edukacyjnym skierowanych do dzieci i młodzieży oraz rodziców, takich jak: warsztaty tematyczne, spotkania edukacyjne, ulotki informacyjne, zamieszczanie mediach artykułów dotyczących promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych i negatywnych skutków, wynikających ze stosowania przemocy wobec dzieci	informatory ankiety kwestionariusze ulotki publikacje programy (poszczególnych realizatorów)	2023-2030
2.	Rozpowszechnianie informacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz dostępnych formach wsparcia w tym zakresie;	• powiatowe centrum pomocy rodzinie • placówki oświaty • ośrodki pomocy społecznej • komenda miejska policji • poradnia psychologiczno-pedagogiczna • placówka opiekuńczo- wychowawcza • zespoły interdyscyplinarne	rozpowszechnianie informacji o oferowanych formach wsparcia oraz instytucjach udzielających pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie oraz sprawcom przemocy; prowadzenie spotkań edukacyjnych, udostępnianie ulotek, zamieszczanie mediach artykułów dotyczących dostępnych formach wsparcia oraz informacji o instytucjach pomocowych	informatory ankiety kwestionariusze ulotki publikacje programy godziny wychowawcze (poszczególnych realizatorów)	2023-2030

3.	Wspomaganie na terenie powiatu rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi w prawidłowym pełnieniu ról społecznych.	• powiatowe centrum pomocy rodzinie • placówki oświaty • ośrodki pomocy społecznej • poradnia psychologiczno-pedagogiczna • placówka opiekuńczo-wychowawcza	wsparcie ze strony organizatora pieczy zastępczej, tj. pracowników socjalnych, specjalistów pracy socjalnej, psychologa kierowane do rodzin zastępczych, dzieci w nich przebywających, rodziców biologicznych oraz osób w kryzysie w zakresie kształtowania prawidłowych wzorców i postaw rodzicielskich, odzyskiwaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania oraz poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne, współpraca ze specjalistami zatrudnionymi w podmiotach realizatorów programu w ramach posiadanego przez nich zakresu uprawnień i kompetencji.	konsultacje poradnictwo programy terapię warsztaty (poszczególnych realizatorów)	2023-2030
4.	Pomoc specjalistyczna w stosunku do dzieci i młodzieży zagrożonych przemocą.	• powiatowe centrum pomocy rodzinie • placówki oświaty • ośrodki pomocy społecznej • komenda miejska policji • poradnia psychologiczno-pedagogiczna • placówka opiekuńczo-wychowawcza • zespoły interdyscyplinarne	kierowanie do specjalistów z zakresu terapii uzależnień, psychoterapii, pracy socjalnej, prawa i medycyny, udzielanie pomocy oraz specjalistycznego wsparcia dzieciom i młodzieży zagrożonej przemocą w ramach posiadanego zakresu kompetencji i uprawnień realizatorów programu.	Konsultacje poradnictwo spotkania programy terapię	2023-2030

7. OCZEKIWANE REZULTATY / WSKAŹNIKI

- a. **Objęcie rocznie 300 rodziców/opiekunów działaniami propagującymi stosowanie prawidłowych metod wychowawczych i postaw rodzicielskich, poprzez budowanie świadomości na temat negatywnych skutków stosowania przemocy wobec dzieci**

Wskaźnik: liczba rodziców/opiekunów uczestniczących w tematycznych szkoleniach, spotkaniach, programach prowadzonych przez realizatorów programu w danym roku :

PCPR - liczba rodziców/opiekunów realizowanych projektu/ów, objętych wsparciem we wskazanym zakresie – tj.: liczba uczestników programu terapeutyczno-edukacyjnego, psychologiczno-terapeutycznego, *Rodzina w Centrum* (lub tożsamego) będących rodzicami;

zespoły interdyscyplinarne – liczba uczestników (będących rodzicami) wszczętych postępowań w ramach procedury *niebieskiej karty*;

pozostali realizatorzy – liczba uczestników (będących rodzicami) tematycznych oddziaływań prowadzonych w danym roku w ramach bieżącej działalności;

- b. **Rozpowszechnienie informacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie, dostępnych form wsparcia oraz informacji o instytucjach pomocowych celem zwiększenie świadomości mieszkańców powiatu w tym zakresie wśród;**

Rozpowszechnianie wśród 300 mieszkańców powiatu rocznie informacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz dostępnych formach wsparcia w tym zakresie

Wskaźnik: liczba uczestników tematycznych szkoleń, spotkań, programów prowadzonych przez realizatorów programu w danym roku :

PCPR - liczba beneficjentów projektu *Rodzina w Centrum* lub innego, objętych wsparciem we wskazanym zakresie, liczba uczestników programu terapeutyczno-edukacyjnego i psychologiczno-terapeutycznego;

zespoły interdyscyplinarne – liczba uczestników wszczętych postępowań w ramach procedury *niebieskiej karty*;

pozostali realizatorzy – liczba uczestników tematycznych oddziaływań prowadzonych w ramach bieżącej działalności;

c. Udzielenie wsparcia 300 rodzinom rocznie, dotkniętym problemami opiekuńczo – wychowawczymi w prawidłowym pełnieniu ról społecznych;

Wskaźnik: liczba rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi objętych specjalistycznym wsparciem przez realizatorów programu w danym roku;

PCPR - liczba rodzin objętych wsparciem we wskazanym zakresie (konsultacje, poradnictwo, warsztaty, programy)

pozostali realizatorzy – liczba rodzin tematycznych oddziaływań prowadzonych w ramach bieżącej działalności;

d. Udzielenie specjalistycznej pomocy dzieciom zagrożonym przemocą w rodzinie;

Wskaźnik: liczba dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie objętych specjalistycznym wsparciem przez realizatorów programu w danym roku;

PCPR - liczba dzieci objętych wsparciem we wskazanym zakresie (konsultacje, poradnictwo, warsztaty, programy);

zespoły interdyscyplinarne – liczba nieletnich uczestników prowadzonych postępowań w ramach procedury *niebieskiej karty* (postępowań, w których członkiem gospodarstwa domowego objętego procedurą NK pozostawało dziecko) objętych w następstwie działania zespołu wsparciem specjalistów;

pozostali realizatorzy – liczba nieletnich uczestników oddziaływań tematycznych prowadzonych w danym roku w ramach bieżącej działalności;

8. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA DZIAŁAŃ/ZADAŃ

Działania wyznaczone przez program zostaną sfinansowane ze środków własnych powiatu, poprzez zaplanowanie budżetów powiatowych jednostek uczestniczących w realizacji założeń przedmiotowego programu - tożsamy ze statutowymi działaniami prowadzonymi w ramach posiadanych kompetencji i uprawnień. Przewiduje się również współudział w finansowaniu działań/inicjatyw ze środków własnych gmin, jak również z funduszy europejskich pozyskiwanych przez realizatorów współuczestniczących w konkretnym przedsięwzięciu w trakcie obowiązywania przedmiotowego programu.

9. MONITORING

Działania w ramach programu, podlegają stałej koordynacji i kontroli przez z-cę dyrektora PCPR, pełniącego funkcję kierownika OIK oraz psychologa zatrudnionych w Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu. Roczne podsumowanie realizacji programu będzie miało formę sprawozdania (sporządzonego przez wskazane wyżej osoby) składanego dyrektorowi Centrum, który będzie powyższe przedkładał Zarządowi Powiatu i Radzie Powiatu, jako element rocznego sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu.

UZASADNIENIE

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 3 pkt. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 1249 ze zm.) do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową. Przyjęcie do realizacji przedmiotowego programu stanowi wypełnienie ustawowego zadania powiatu o charakterze własnym. W związku z powyższym podjęcie uchwały jest uzasadnione.